

Kunnskapsdepartementet

Att: Anne Karine Nymoen

postmottak@kd.dep.no

Oslo, 19.12.2019

Mobilisering av bedrifter, offentlige virksomheter og forskningsinstitutter til Horisont Europa

Sammendrag

FFA representerer de [37 selvstendige forskningsinstituttene](#) med basisbevilgning fra Forskningsrådet, i snitt 10%. Av disse er 32 institutter aktive i EU-forskning gjennom prosjekter i H2020. Per oktober 2019 mottar FFA-institutter 23% av finansieringen fra Horisont 2020 til Norge. Overgangen til Horisont Europa er forventet å gi økning i budsjettene, ytterligere vektlegging av tverrfaglig samarbeid for å oppnå samfunnseffekt og innretning mot Green New Deal. Norske forskningsinstitutter er godt tilpasset denne innretningen og kan øke aktiviteten i Horisont Europa. Instituttene kan bidra vesentlig mer til retur av den norske deltagerkontingenten og ikke minst til at norske bedrifter, offentlige virksomheter og FoU-miljø tar del i det store europeiske samarbeidet for å løse samfunnsutfordringene internasjonalt og i Norge.

FFA mener at vurdering av stimuleringsordningene for deltagelse i Horisont Europa må bygge på

- Instituttene rolle i forskningslandskapet generelt og i forskningssamarbeid i EU spesielt; drive tverrfaglig og kunnskapsutvikling og -spredning rettet mot samfunnsutfordringene i samarbeid med bedrifter, offentlige virksomheter og andre brukere, samt med universiteter
- En samlet vurdering av rammevilkårene for forskningsinstituttene for å delta i HEU sammenlignet med institutter ellers i Europa og med andre FoU-aktører i Norge

Skal Norge opprettholde og øke aktiviteten fra Horisont 2020 til neste rammeprogram Horisont Europa, mener FFA at følgende er avgjørende:

- De samlede rammevilkårene for forskningsinstitutter med basisbevilgning fra Forskningsrådet, må videreføres på minimum samme nivå som ved avslutning av H2020. Dagens nivå på Stim-EU er avgjørende for at institutter med lav basisbevilgning skal kunne holde samme aktivitetsnivå i EUs forsknings- og innovasjonssamarbeid.
- Foreløpig har ikke Kunnskapsdepartementet brutt ned det samlede 2% målet for retur til sektor,
- Det bør vurderes å bryte ned returmålet på sektorer, for dermed å stimulere til bredde i deltakelse, samarbeid mellom sektorene og spredning av forskningskunnskap i hele samfunnet
- Forskningsrådets kapasitet og kompetanse for mobilisering, veiledning og tilrettelegging av nasjonale virkemidler som støtter opp under forsknings- og innovasjonssamarbeid i EU, må videreføres og videreutvikles

Innledning

Vi viser til vårt innspill til Kunnskapsdepartementet av 4.oktober 2019. Vi er i ettertid kjent med at Forskningsrådet er bedt om å gi et forslag til hvordan mobiliserings-/stimuleringsordningene til Horisont Europa kan se ut ved to alternative rammer med utgangspunkt i 2020; 0-vekstbudsjett og 25% budsjettreduksjon, og å sammenligne norske stimuleringsordninger med andre lands ordninger.

Vi vil gjerne gi FFAs vurdering av verdien av forsknings- og innovasjonssamarbeid i EU og hvilke kritiske faktorer vi ser for å videreutvikle det europeiske forsknings- og innovasjonssamarbeidet og øke innovasjons- og endringstakten i norsk næringsliv og samfunnsliv.

Overgangen fra Horisont 2020 til Horisont Europa

EU presiserer at overgangen fra H2020 til HEU er "evolusjon, ikke revolusjon". Samfunnseffekt vektlegges om mulig enda høyere i HEU, tydeliggjort både gjennom den (tentative) budsjettfordelingen mellom de tre pilarene, missions og EIC. Pilar 2 er forventet å stå for over 50% av finansieringen i HEU. EUs ambisjoner er store; Europa skal hente inn igjen Asia og USAs forsprang når det gjelder innovasjon og skal omstille til et bærekraftig samfunn, basert på FNs bærekraftsmål. "Green New Deal" er overskriften for Ursula Von der Leyen-kommisjonen. Den utviklingen må Norge bidra til. Og ikke minst – den utviklingen må norsk næringsliv og samfunnsliv ta del i.

Ambisjonsnivået i EU øker og budsjettet for HEU er foreslått å øke. Den norske kontingenten er direkte avhengig av hvor budsjettet landes. En eventuell budsjettøkning fra H2020 til HEU vil gi økning i den norske kontingenten. Samtidig er det foreslått å øke ambisjonen for den norske returandelen fra 2,0% til 2,5%. Vi støtter denne ambisjonen og mener den er realistisk, hvis norske bedrifter, offentlige virksomheter, institutter og universiteter er godt forberedt og gis full kostnadsdekning ved deltagelse, samt stimuleres til samspill og samarbeid.

Økt retur til 2,5% innebærer at returen nærmer seg kontingenten som Norge betaler, dvs direkte kronebeløp. Samfunnsverdien av deltagelse i EUs rammeprogram for forskning og innovasjon i form av kunnskapsspredning, omstilling og innovasjon er vesentlig større enn selve returen.

Investering i forskning gir stor økonomisk avkastning i form av arbeidsplasser, verdiskaping og omstilling

Evaluering av de teknisk-industrielle instituttene¹ i 2016 viser at en offentlig krone investert i støtte til et forskningsinstitutt, utløste 3,50 kr i andre forskningsinvesteringer.

En økonometrisk analyse viser at bedriftenes samarbeid med de teknisk-industrielle instituttene som får basisbevilgning fra Forskningsrådet (7%) resulterte i økt verdiskaping i industrien i størrelsesorden 10 mrd kroner over en 10-årsperiode, eller 1% av verdiskapingen i samme periode.

Tilsvarende gjorde Impello i 2018, på oppdrag for Forskningsrådet, en økonomisk effektstudie² av energiforskning. Studien dokumenterer at 4 mrd offentlige kroner som er investert i forskning på bærekraftig energi i løpet av 10 år, så langt har gitt en realisert gevinst på 16 mrd kr, potensiell gevinst er 100 mrd kr. I tillegg kommer kvalitative gevinster som forsyningssikkerhet, kunnskapsbygging og klimagevinst.

I Europa viser tilsvarende undersøkelse av det økonomiske fotavtrykket fra de selvstendige forskningsinstituttene at den direkte økonomiske avkastningen fra investering i forskning i et institutt, gir 4 til 10 ganger avkastning i samfunnet, avhengig bl.a. av hvilket område det forskes på³.

¹ [Evaluation of Norwegian Technical Industrial Research Institutes, Forskningsrådet 2016](#)

² [Effekter av energiforskningen, Impello 2018](#)

³ [Jobs & Growth, Economic Footprint Study, Impact of 9 RTOs in 2016, EARTO](#)

Harde fakta om norsk deltagelse i H2020 pr okt 2019

	Inkludert deltagelse der flere norske sektorer er med						
	Kun FFA-medlemmer	Alle forskningsinstitutter	Næringsliv	Offentlig sektor	Andre	UH-sektor	Norge
Støtte til Norske partnere, beløp i M€	243	316	288	50	22	337	1 013
Støtte til prosjekter der norske partnere er med	2 418	2 976	2 558	721	353	2 669	6 765
Multiplikatoreffekt for støtten til Norge	10,0	9,4	8,9	14,5	16,2	7,9	6,7

(Tallene sammensatt i kategorier slik at de er sammenlignbare med andre land i Europa. Fordelingen mellom kategorier/sektorer kan derfor avvike noe fra Forskningsrådets tall. Her har vi benyttet den kategoriseringen som de selv har benyttet i sin definisjon mot EU, og som oppgis i databasen)

EU-kommisjonens database for kontraktsfestede prosjekter som er løpende offentlig tilgjengelig (Cordis), viser at per oktober 2019 har norske aktører tegnet kontrakter i Horisont 2020 som vil gi 1,013 mrd € tilbake til Norge. Dette utgjør 2,24% av samlede bevilgede midler (delprogrammet Euratom er holdt utenfor). Totalt vil disse prosjektene motta 6,77 mrd €. Dvs at allerede nå deltar norske bedrifter, offentlige virksomheter og forskningsmiljø i H2020-prosjekter med en verdi som er flere ganger større enn det Norge er forventet å skulle betale inn i kontingent til H2020.

Forskningsinstituttene med basisbevilgning fra Forskningsrådet⁴, FFA-instituttene, er aktive i EU med 385 prosjekter og samarbeider med 3600 deltakere fra 102 land. FFA-instituttene mottar 23% av returen fra EU til Norge. Prosjekter som FFA-instituttene deltar i, mottar 40% av støtten til Norge. Til sammen deltar 611 universiteter og 1803 bedrifter i de samme prosjektene.

Prosjektene som FFA-instituttene deltar i, mottar samlet mer enn 2,44 mrd €, eller 23 mrd kr, til alle partnerne (gitt euro-kurs 9,5). Dvs forskningsinstituttene og samarbeidspartnerne får så langt i H2020 tilgang til forskning til en verdi av 23 mrd kroner. Dette utgjør omtrent 5,3% av alle tildelte midler i H2020.

Med en kontingent på 17 mrd kr i hele H2020, deltar norske bedrifter, offentlige virksomheter og FoU-miljø så langt i forskningssamarbeid som støttes med 64 mrd kroner fra EU. Verdien av forskningen er enda høyere, siden H2020 ikke fullfinansierer deltagelsen. Den kunnskapen som utvikles i EUs forsknings- og innovasjonssamarbeid blir gjennom forskningsinstituttene spredt og tilgjengeliggjort for bedrifter, offentlige virksomheter og forskningsmiljø som ikke er aktive i EU-forskningen. Verdien av denne kunnskapen er vanskelig å kalkulere, men vi vet fra evalueringer at bedrifters investering i forskningssamarbeid med forskningsinstitutter, øker verdiskapingen i bedriftene med 4 til 10 ganger. Investering i europeisk forskningssamarbeid gir høy avkastning i samfunnet vårt, både samfunnsøkonomisk og bedriftsøkonomisk i form av bl.a. økt innovasjon og konkurransekraft i næringslivet og omstilling til en bærekraftig utvikling.

Forskningsinstituttens rolle – brobygging, kunnskapsutvikling og -spredning

I Granavolden-plattformen heter det at *For å utvikle et bærekraftig velferdssamfunn og et konkurransedyktig næringsliv, vil regjeringen ha en langsiktig og forpliktende satsing på forskning. Og videre: Regjeringen vil sikre god utnyttelse av instituttsektoren ved å ta i bruk hele bredden av forsknings- og kunnskapsmiljøene. (...) Arbeide for og stimulere til økt internasjonalisering av forskning, herunder prioritere styrket deltagelse i EUs rammeprogrammer.*

⁴ <https://www.forskningsradet.no/contentassets/474eb48c63f348259a2fa524fe875730/institutter-som-far-basisfinansiering0319.pdf/>

Forskningsinstituttene i FFA samarbeider tett med brukerne, både næringsliv og offentlig sektor, og fungerer som brobygger mellom den grunnleggende forskningen og ulike brukere av kunnskapen ved å arbeide med utfordringsdrevet forskning i samspill med anvendelsesområdet for kunnskapen. Instituttene forskning kjennetegnes ved samarbeid, tverrfaglighet og samfunnsrelevans – impact.

De næringsrettede forskningsinstituttene rolle er beskrevet bl.a. i OECDs gjennomgang av det norske forsknings- og innovasjonssystemet i 2017⁵: *The institutes play a key role in the competitiveness of the Norwegian industry. The institute sector has a very close relationship with industry, and many companies outsource a significant share of R&D to the institutes. To some extent, the institutes act as substitutes for these firms' internal R&D. Collaboration with institutes has been found to add significant value to firms' innovation and profitability. This symbiotic relationship means that the institute sector can potentially play a key role in the transition process.* (s.126)

Denne nærheten til praksisområdet gjør også at instituttene samarbeider ofte med bedrifter og, i noe mindre grad, med offentlige virksomheter i EU-forskning. Potensialet er stort for å øke deltagelsen både for instituttene, for bedrifter og for offentlige virksomheter. FFA-instituttene ønsker å bidra til slik økt deltagelse for å øke innovasjons- og omstillingstakten i Norge.

Bedrifiers H2020 samarbeid med FFA-institutter vises i tabellen under (tall fra Cordis okt 2019):

	Kun FFA-institutter har deltakelse fra Norge	FFA-institutter og bedrifter fra Norge plus eventuelt andre norske aktører har felles deltakelser i prosjekter				Kun bedrifts-deltakelse fra Norge
		FFA-medlemmer	Bedrifter	Andre aktører	Samlet til Norge	
Støtte til Norske partnere	110	91	100	25	215	145
Støtte til prosjekter der norske partnere er med	1 156	825	825	825	825	1 227
Multiplikatoreffekt for støtten til Norge	10,5	9,1	8,3	33,7	3,8	8,5

Tabellen viser omfang av samarbeid mellom FFA-medlemmer og bedrifter målt i innvilgede midler. I prosjekter der bedrifter og FFA-medlemmer deltar, finnes det i noe omfang også andre norske aktører. Totalstøtten til disse prosjektene er samlet 3,8 ganger den samlede støtten til deltakerne i Norge. Mange av disse prosjektene er typisk prosjekter der Norge har en dominerende rolle. For å sammenligne, viser tabellen også støtte der det bare er norske bedrifter som deltar eller bare FFA-medlemmer. Multiplikatoreffekten er noe høyere i prosjektene der bare FFA-instituttene deltar enn der det bare er norske bedrifter.

Ser en på direkte støttebeløp fra EU til bedrifter i prosjektsamarbeid med FFA-institutter, viser det en markant økning i H2020 fra 2015 til i dag, både i absolutte tall, i andel av næringslivets støtte og i andel av samarbeidsprosjektene. Så langt har bedrifter i prosjektsamarbeid med FFA i H2020 mottatt totalt 101 mill€.

Andel av støtte til norske bedrifter der FFA-medlemmer er med i prosjektene for hvert kalenderår.

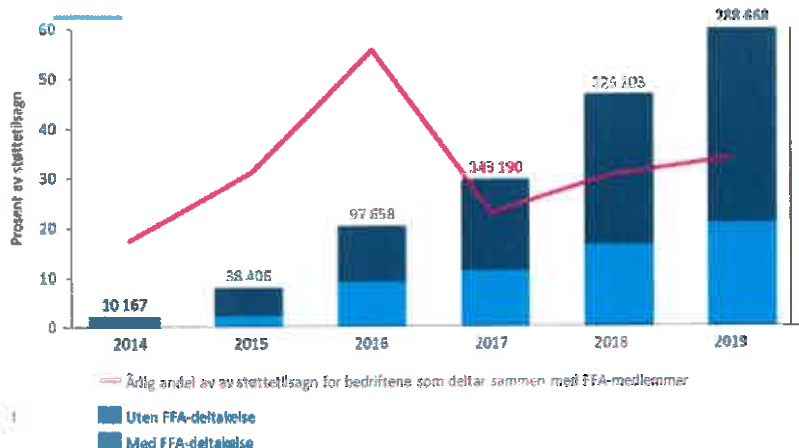
2014	2015	2016	2017	2018	2019
18 %	31 %	56 %	23 %	31 %	34 %

Utviklingen illustreres i figuren under. Toppen i 2016 skyldes at Østfoldforskning er med Borregaard i et svært stort prosjekt som fikk tilslag i 2016. Ser en bort fra denne, er det en jevn økning igjen fra 2017:

⁵ [OECD Reviews of Innovation Policy Norway 2017](#)

Utvikling av støtte til norske bedrifter

(Økende andel av støtten går til bedrifter som deltar sammen med FFA-medlemmer)

Instituttene rammevilkår for å samarbeide og konkurrere i EUs rammeprogram for forskning og innovasjon

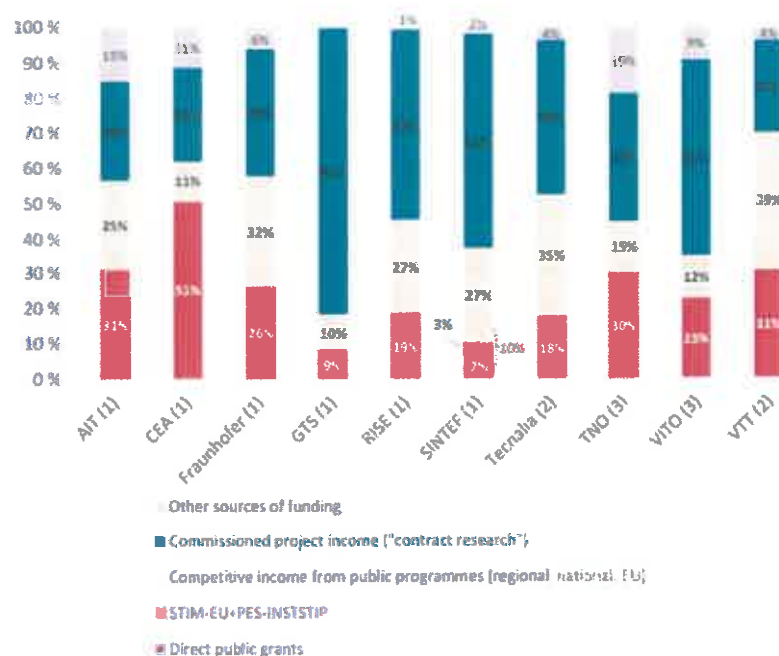
FFA-instituttene har sterke nasjonale og internasjonale nettverk og er faglig innrettet mot anvendt, utfordringsdrevet forskning som svarer godt på EUs og Norges samfunnsutfordringer og forskningsstrategiske prioriteringer. FFA-instituttene samarbeider i EU-prosjekter med norsk og internasjonalt næringsliv, UH-institusjoner og offentlige virksomheter.

Beregninger fra Forskningsrådet ("Synteserapporten" 2018) viste at FFA-instituttene i gjennomsnitt satset betydelige summer av egne midler på deltagelse i EUs forskningsprogrammer, selv når STIM-EU var tatt med i betraktning.

På oppdrag fra Kunnskapsdepartementet utarbeidet NIFU rapporten «Forskningsinstituttene rolle i nasjonale FoU-systemer»⁶. Rapporten sammenligner blant annet inntekter for utvalgte institutter.

⁶ <https://nifu.brage.unit.no/nifu-xmlui/bitstream/handle/11250/2564430/NIFUarbeidsnotat2018-9.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

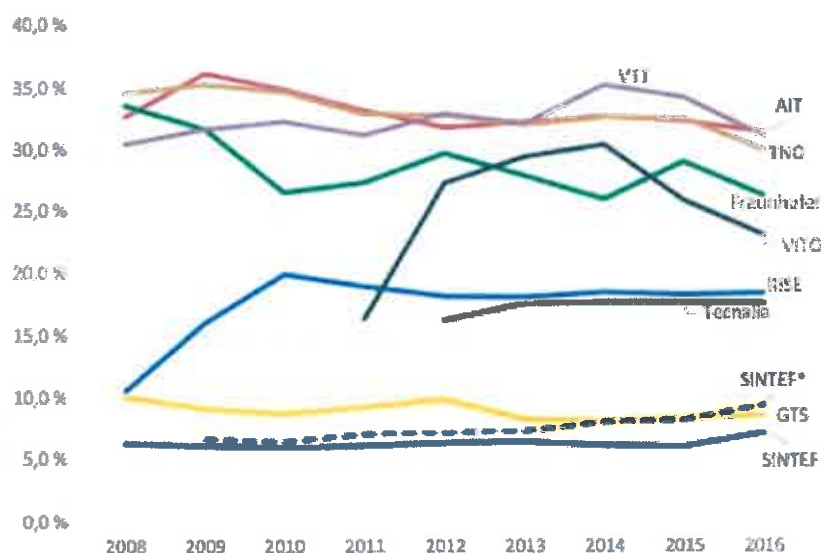
Figur 4.2: Totale inntekter for utvalgte institutter fordelt på hovedkilder. 2016

Noter: (1) Tall hentet fra årsrapporter, (2) tall hentet fra EARTOs innsamling, (3) tall kombinert fra årsrapport og EARTO. Tall for CEA er ekskl. militær forskning.

Kilde: EARTO/Årsrapporter

Figur 4.3: Andel direkte offentlig bevilgninger for Eurotech-instituttene. 2008-2016

Noter: Stiplet linje (SINTEF*) er utviklingen i SINTEFs basisbevilgning + regnskapsførte inntekter fra STIM-EU-, PES- og INSTSTIP-ordningene. CEA er tatt ut av figuren siden de «sprunger skalaen». Deres bevilgning ligger på mellom 45-50 prosent gjennom hele perioden

Kilde: EARTO/Årsrapporter, SINTEF

Rapporten fremhever at det er vanskelig å gjøre direkte sammenligninger fordi finansieringssystemene er ulike. Det er imidlertid utvilsomt slik at det kan påvises at utenlandske forskningsinstitutter har langt bedre samlet basisfinansiering enn tilsvarende norske. Dette samsvarer også med OECDs anbefaling om betydelig økning i basisfinansieringen til norske forskningsinstitutter. Figur 4.2 og 4.3 omfatter hovedsakelig teknisk-industrielle institutter, som gjennomgående har lavere basisfinansiering enn andre instituttgrupperinger. De danske GTS-instituttene er eneste instituttgruppe fra andre land med tilnærmet like lav basisfinansiering som norske institutter. GTS publiserer i svært liten grad og kan vanskelig sammenlignes vitenskapelig med

de andre instituttene i oversikten. En fersk EU-evaluering av det danske forsknings- og innovasjonssystemet, anbefaler for øvrig økt basisbevilgning også til GTS-instituttene.

Utfordringen for instituttene er at EUs finansieringsordning for institutter er basert på europeiske forskningsinstitutters finansieringsmodeller, hvor myndighetene finansierer 20%-60% av instituttens budsjetter gjennom "direkte offentlig finansiering" (for norske institutter inkluderer dette basisbevilgning, Stim-EU, PES og INSTSTIP) til instituttene⁷. EU forutsetter i praksis at forskningsinstituttene bidrar med 30%-50% egenfinansiering i prosjektene. Forskningsinstitutter med basisbevilgning fra Forskningsrådet, har i gjennomsnitt 10% basisbevilgning, de teknisk-industrielle instituttene har 7% basisbevilgning. Selv når STIM-EU tas med i beregningen, ligger nivået på direkte offentlig finansiering for FFA-instituttene langt lavere enn for sammenlignbare europeiske institutter, jfr eksemplet med SINTEF over. For mange av de europeiske instituttene er det øremerkede midler til egenandeler i nasjonale og internasjonale prosjekter. Økt basisbevilgning til de teknisk-industrielle FFA-instituttene i 2019 (40 mill kr) og i statsbudsjett 2020 (20 mill kr), bidrar til å heve basisbevilgningen til nærmere 8%. Budsjettveksten er et viktig skritt i riktig retning, men effekten på de samlede rammebetingelsene er liten. Det trengs et vesentlig kraftigere løft for å komme på samme nivå som forskningsinstitutter ellers i Europa, hvor det for mange av de europeiske instituttene gis øremerkede midler til egenandeler i internasjonale prosjekter.

Etter at Stim-EU ble differensiert fra 2019 med hensyn til nivå på basisbevilgning og kostnadsbilde, er vilkårene for FFA-institutters deltagelse i H2020 blitt vesentlig bedre. Mange institutter kan nå delta i H2020 de siste to årene av programmet uten å måtte legge inn store egeninnsatser i hvert prosjekt. FFA-instituttene har bekreftet at dette er avgjørende og øker søknadsaktiviteten til H2020 betraktelig i de to siste årene av programmet.

Det vesentlige her, er at de samlede rammebetingelsene for forskningsinstituttene henger uløselig sammen og nivået på Stim-EU må sees i sammenheng med instituttens øvrige rammebetingelser. Her er store systemforskjeller mellom rammebetingelsene for FFA-institutter (med basisbevilgning fra Forskningsrådet) og for tilsvarende institutter i Europa.

Alle godkjente norske forskningsinstitutter er pr i dag kvalifisert for Stim-EU, uavhengig av øvrige rammebetingelser. Norske statlige eide forskningsinstitutter med driftsstøtte direkte fra departementene, har vesentlig høyere direkte offentlig finansiering enn FFA-instituttene, på linje med de andre europeiske instituttene. Det nasjonale finansieringssystemet for UH-sektoren er vesentlig annerledes enn for instituttsektoren, og gir norske UH-institusjoner gode økonomiske vilkår for deltagelse. Dette viser igjen i økt deltagelse fra UH-institusjoner i H2020, en svært positiv utvikling.

FFA mener at:

- De samlede rammebetingelsene er avgjørende for forskningsinstituttens mulighet til å delta aktivt i Horisont Europa i samarbeid med norske bedrifter og offentlige virksomheter. I dag er det store systemforskjeller i rammebetingelser for FFA-institutter og andre aktører.
- Stim-EU slik ordningen fungerer i dag, kompenserer for svært lav basisbevilgning til FFA-instituttene (under 15%) og er avgjørende for instituttens aktivitet de to siste årene av Horisont 2020.
- Stim-EU må videreføres fra siste periode i H2020 på minimum samme nivå, og ordningen må gjøres langsiktig og forutsigbar.

⁷ NIFU 2018: [Forskningsinstituttens rolle i nasjonale FoU-systemer](#)

- Det bør vurderes å bryte ned returnmålet på sektorer, for derved å stimulere til bredde i deltakelse, samarbeid mellom sektorene og spredning av forskningskunnskap i hele samfunnet

Null-vekst eller reduksjon i budsjettet for stimuleringsordninger for HEU

Null-vekst eller reduksjon i budsjettet for stimuleringsordninger for HEU innebærer at en må åpne for å omprioritere mellom formålene og målgruppene, slik at en bruker virkemidlene der de benyttes mest effektivt, gir størst addisjonalitet og gir størst utbytte i form av kunnskap for omstilling i næringslivet og offentlig virksomhet.

FFA gjorde en enkel spørreundersøkelse blant FFA-instituttene des 2018, som viste at med full kostnadsdekning i EU-prosjekter, vil EU-deltakelsen fra instituttene kunne øke med 40 prosent. Stim-EU slik den praktiseres nå, differensiert mht basisbevilgning og kostnadsbilde, gir flere institutter mulighet til økt aktiviteten uten å gå med underskudd i hvert prosjekt. En mindre kostnadsdekning enn i H2020 vil føre til at deltakelsen fra instituttene må avta tilsvarende. FFA-instituttene evne til å finansiere egenandelen som forutsettes i EUs finansieringssystem, defineres av de samlede rammebetingelsene i form av offentlig direkte støtte.

Med dagens nivå deltar norsk næringsliv i H2020-prosjekter sammen med FFA-instituttene til en verdi av 819M€. Regjeringen har i 2019 og 2020 økt og differensiert Stim-EU for FFA-institutter som har under 15% basisbevilgning for å gi mulighet for økt deltakelse de siste to årene av H2020 og dermed økt retur. Instituttene øker nå aktiviteten mot H2020 vesentlig som følge av dette. Resultatene i form av retur vil vise seg fra 2.halvår 2020 og de påfølgende årene.

Gjennom koordinatorfunksjon i EU-prosjekter, har en lederansvar når det gjelder å sette tematisk innretning for prosjektet, bestemme hvilke partnere som skal inn og utviklingen i prosjektet. For Norge er det viktig at norske interesser også påvirker agendaen i samarbeidsprosjektene slik at relevansen er stor for norsk næringsliv og samfunnsutvikling. Koordinatorfunksjonen er kapasitetskreven både i prosjektplanleggingen og i gjennomføring, hvor mange lands og partneres interesser skal samordnes og operasjonaliseres i en søknad med høy vitenskapelig kvalitet og høy samfunnsrelevans. Prosjektetableringsstøtte (PES-ordning) som kompenserer for merkostnadene med å koordinere prosjektsøknaden i planleggingsfasen, er svært viktig for FFA-instituttene mulighet til å ta på seg koordinatorfunksjonen i EU-prosjekter. Med lav basisbevilgning er det krevende for FFA-instituttene å bruke stor kapasitet som koordinator i prosjektetablering.

Med forventet økt norsk kontingent, må norsk aktivitet i EU øke vesentlig for å opprettholde returandelen. Hvis en 25% reduksjon i budsjettet for stimuleringsordninger for HEU gir reduksjon i FFA-instituttene samlede rammevilkår for å delta i HEU, vil instituttene måtte redusere sin deltakelse tilsvarende. Konsekvensen vil være en direkte nedgang i norske bedrifiers forsknings- og innovasjonssamarbeid med Europa. Over tid vil en se den indirekte effekten ved at norske forskningsinstitutter med tett samarbeid med næringslivet i Norge deltar i vesentlig mindre grad i internasjonalt forsknings- og innovasjonssamarbeid. Kunnskapsspredningen gjennom bedrifiers samarbeid med forskningsinstituttene er veldokumentert, jfr over. Ved ev reduksjon i Stim-EU, vil ikke forskningsinstituttene på sikt kunne serve norsk næringslivet og norske bedrifter som samarbeidspart og kunnskapsleverandør i samme grad som i dag. Den indirekte effekten gjennom kunnskapsspredning viser ikke i de direkte tallene for retur, men slår ut i konkurransekraft og verdiskaping i bedriftene.

FFA mener at:

- Av alle ordningene, er Stim-EU den som er mest avgjørende for instituttene mulighet til å være aktive i HEU og samarbeide med norske bedrifter i europeisk forsknings- og innovasjonsarbeid.
- Stim-EU må videreføres fra siste periode i H2020 på minimum samme nivå, og ordningen må gjøres langsiktig og forutsigbar.

- Prosjektetableringsstøtte (PES-ordning) som kompenserer for merkostnadene med å koordinere prosjektsøknader, er svært viktig for FFA-instituttene mulighet til å ta på seg koordinatorfunksjonen i EU-prosjekter.
- Ev svekkelse av FFA-instituttene rammevilkår for å delta i EUs forsknings- og innovasjonsprogram, vil gi svakere omstillings- og innovasjonstakt, konkurransekraft og verdiskaping i Norge.

Konklusjon

Deltagelse i HEU er avgjørende for bærekraftig omstilling, innovasjon og konkurransekraft i norsk næringsliv og offentlig sektor. I tråd med midtveiseevalueringen av H2020 og erkjennelsen av at innovasjonstakten i Europa må økes⁸, skal innsatsen på innovasjonsområdet i rammeprogrammet styrkes betraktelig i HEU. En dobling av innsatsen gjør at norsk næringsliv får tilgang til en konkurransearena på nært 14 mrd Euro. Instituttsektoren spiller en avgjørende rolle i at disse mulighetene kan realiseres.

FFA støtter Forskningsrådets forslag om å bryte ned målet for norsk EU-deltakelse på sektornivå. Ved å presisere returambisjonen på sektorer vil regjeringen gi et tydelig signal om forventninger, retning og langsiktighet i forskningspolitikken.

Stimuleringsmidlene til HEU er avgjørende for forskningsinstituttene deltagelse. Uten Stim-EU har en ikke økonomisk mulighet til å delta, en har ikke egenandelen som forutsettes fra EU.

Norsk næringsliv samarbeider tett med FFA-instituttene, både direkte i EU-prosjekter og indirekte i nasjonale samarbeid hvor en får tilgang til kunnskap fra internasjonalt forskningssamarbeid.

Hvis FFA-instituttene må redusere sin deltagelse i EUs rammeprogram for forskning og innovasjon, vil norsk næringslivs og norske bedrifters konkurranseevne på sikt forringes pga svakere tilgang til ny kunnskap og forskningsbasert innovasjon. Likeledes vil omstillingstakten i det grønne skiftet senkes.

Om ønskelig utdyper vi gjerne våre vurderinger ytterligere, skriftlig eller i et møte.

Vennlig hilsen

Lars Holden
Styreleder FFA

Agnes Landstad
Daglig leder FFA

Kopi: Norges Forskningsråd

⁸ EU 2017: [LAB-FAB-APP Investing in the European future we want](#)